

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

Munuaissairautta sairastavan sosiaaliturva 2022

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi

Alustuksen sisältö

Kelan tuet

Kunnan palvelut

Muu taloudellinen tuki

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

Kelan tuet

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi

Lääkekustannusten korvaukset

Lääkekorvausjärjestelmä 2022

Kela[®]

Maksat korvausjärjestelmään kuuluvat lääkkeesi kokonaan 50 euroon asti (alkuomavastuu)

Saat korvausta alkuomavastuun täyttymisen jälkeen

Vuosiomavastuu (lääkekatto) 2022

Kun vuosiomavastuusi ylittyy, Kela korvaa loppuvuoden lääkkeet

Matkakustannusten korvaukset

- Kela korvaa sairauden ja kuntoutuksen vuoksi tehtyjä matkakuluja matkoista lääkäriin, lääkärin määräämään tutkimukseen tai hoitoon terveyskeskukseen, sairaalaan tai yksityiselle lääkäriasemalle
- Yleensä halvin kulkuneuvo ja lähin hoitopaikka
- Erytyiskulkuneuvo (taksi), jos terveydentila tai puutteelliset liikenneolosuhteet sitä edellyttävät (todistus tarpeesta Kelan lomakkeella SV 67)
- Omavastuu 25 €/suunta, vuotuinen omavastuu (matkakatto) 300 € (myös alle omavastuun olevat matkakustannukset kerryttävät matkakattoa).
- Taksi tilataan alueellisesta tilausvälityskeskuksesta

16 vuotta täyttäneen vammaistuki

- Toimintakyky sairauden tai vamman takia alentunut yli vuoden ajan
- Yksilöllinen arviointi
- Huomio haittaan, avun- ja palveluntarpeeseen sekä erityiskustannuksiin (esim. sairaanhoito, lääkkeet, kotipalvelu)
- Tukeen eivät vaikuta tukea saavan tulot ja varallisuus
- Vammaistuki on porrastettu kolmeen ryhmään:
 - perusvammaistuki 95,39 €
 - korotettu vammaistuki 222,58 €
 - ylin vammaistuki 431,60 €

16 vuotta täyttäneen vammaistuki

- toimintakyky heikentynyt
- aiheutuu haittaa tai
- aiheutuu avuntarvetta tai
- aiheutuu ohjauksen ja valvonnan tarvetta
- aiheutuu erityiskustannuksia (voivat korottaa perustuen korotetuksi tueksi)

Dialyysihoito sairaalassa → korotettu vammaistuki

Kotihemodialyysihoito → korotettu vammaistuki (jos hoito päivittäistä, ylin vammaistuki)

Pd-hoito → ylin vammaistuki

Elinsiirto → jos tilanne vakaa, ei vammaistukea

Eläkettä saavan hoitotuki

- Eläkkeellä oleville (työkyvyttömyys, kuntoutustuki, vanhuuseläke)
- Toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vamman takia vähintään vuoden ajan
- Erityiskustannukset voivat korottaa perustuen korotetuksi tueksi
- Tukeen eivät vaikuta eläkkeensaajan ja hänen perheensä tulot eikä omaisuus
- Hoitotuki on verotonta tuloa.
 - perus 73,00 €, korotettu 159,04 €, ylin 336,30 €

Eläkettä saavan hoitotuki

- toimintakyky heikentynyt
- aiheutuu avun tai
- aiheutuu ohjauksen tai valvonnan tarvetta
- aiheutuu erityiskustannuksia

Dialyysihoito sairaalassa → perushoitotuki

Kotihemodialyysihoito → perushoitotuki (jos hoito päivittäistä, korotettu hoitotuki)

Pd-hoito → korotettu hoitotuki

Elinsiirto → jos tilanne vakaa, ei hoitotukea

Vammaisetuuksien hakeminen

- C-lääkärintlausunto (korkeintaan 6 kk vanha)
- Liitteeksi kuitit tai selvitykset aiheutuneista kustannuksista
- Kelan lomake (www.kela.fi/lomakkeet)
- Voi hakea verkossa
- Perustele! Kerro erillisessä liitteessä, minkälainen on päiväsi/yösi kulku

Eläkkeensaajan asumistuki

- Pienituloinen
 - 65 vuotta täyttänyt
 - Alle 65-vuotias eläkkeensaajan asumistukeen oikeuttavaa eläkettä saava (esim. työkyvyttömyyseläke)
- ↔ Jos em. kriteerit eivät täyty, yleinen asumistuki

Kela ei maksa samanaikaisesti sekä eläkkeensaajan asumistukea että yleistä asumistukea

- Perusomavastuu 631,94 €/v, lisäomavastuu tulorajojen mukaan
- www.kela.fi/laskurit

Sairauspäiväraha

- 16 – 67-vuotiaille
- Sairauden vuoksi kykenemätön työhön
- Maksetaan enintään 300 päivältä
- Määräytyy vuositulon perusteella. Vuositulo lasketaan 12 kalenterikuukauden tarkastelujaksolta, joka edeltää työkyvyttömyyden alkamista edeltävää kalenterikuukautta.
- A-lääkärintodistus ja 60 arkipäivän jälkeen B-lääkärintodistus
- Omavastuu-aika sairastumispäivä ja 9 arkipäivää
- Kuntoutustarpeen selvittäminen/työkyvyttömyyseläkkeen hakeminen
- Alle 68-vuotiaalla työtä tekevällä eläkkeensaajalla voi olla oikeus
- Omaishoitaja voi saada sairauspäivärahaa

Osasairauspäiväraha ja työkyvyttömyyseläke

- Kelan osasairauspäivärahalla tuetaan työkyvyttömän henkilön työelämässä pysymistä ja paluuta kokoaikaiseen työhön.
- Jos työkyky ei riitä sairauspäivärahan päätyttyä kokopäivätyöhön, kannattaa selvittää mahdollisuudet osatyökyvyttömyyseläkkeeseen tai osa-aikatyöhön.
- Työhistoria lyhyt → työkyvyttömyyseläke Kelasta
- Työelämässä pidempään → työkyvyttömyyseläke työeläkelaitoksesta
- Työkyvyttömyyseläkkeen odotusaikana voi ilmoittautua Te-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi.
- Määräaikainen työkyvyttömyyseläke = kuntoutustuki
- Työskentely työkyvyttömyyseläkkeellä: 2022 ansioraja on 40 % eläkettä edeltävästä keskiansiosta tai vähintään 855,48 euroa (brutto). Eläkkeen voi jättää lepäämään enintään kahdeksi vuodeksi.

Kuntoutus

- Harkinnanvaraisen kuntoutuksen tavoitteena on työ- tai toimintakyvyn turvaaminen ja parantaminen
- Ammatillista kuntoutusta järjestetään vajaakuntoisille henkilöille työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi
- Kuntoutuspsykoterapiaa järjestetään työ- tai opiskelukyvyn parantamiseksi henkilöille, jos työ- ja opiskelukykyä uhkaa mielenterveydenhäiriö
- Vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta järjestetään arjen toiminnoista suoriutumista ja osallistumista varten
- Kun tarvitset kuntoutusta, ota yhteyttä hoitavaan lääkäriin, työterveyslääkäriisi tai Kelaan
- Lääkärin B-lausunto tai kuntoutussuunnitelma

Perustoimeentulotuki

- Henkilölle tai perheelle, jonka tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin (esim. asumismenot, lääkkeet, terveydenhuollon asiakasmaksut).
- Toimeentulotuki on viimesijainen etuus. Ennen perustoimeentulotuen hakemista on selvitettävä mahdollisuudet muihin tuloihin tai etuuksiin (esim. työttömyysturva tai asumistuki).
- Tukea voi hakea verkossa, lomakkeella tai suullisesti.
- Kela antaa päätöksen perustoimeentulotuesta viimeistään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta Kelaan.

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

Kunnan palvelut

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi

Palvelutarpeen selvittäminen ja palvelusuunnitelma

- Kunnan on aloitettava vammaisen tai sairaan henkilön palvelutarpeen selvittäminen viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta. Palvelutarpeen selvittäminen edellyttää, että kunnan viranomainen tapaa asiakkaan henkilökohtaisesti ja tekee yleensä kotikäynnin.
- Palvelusuunnitelma tehdään kaikille vammaispalvelun asiakkaille, ellei kyseessä ole vain tilapäinen neuvonta tai ohjaus, tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta.
- Palvelusuunnitelma on asiakkaan ja sosiaalihuollon toteuttajan välinen toimintasuunnitelma.
- Laaditaan yhdessä henkilön ja tarvittaessa hänen perheensä kanssa.
- Palveluja ja tukitoimia haetaan aina erillisellä hakemuksella.
- Palvelusuunnitelmaan kirjatut palvelut ja tukitoimet tulee myöntää asiakkaalle ellei ole perusteltua syytä menetellä toisin.

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Erityinen järjestämisvelvollisuus

- kuljetuspalvelut
- henkilökohtainen apu
- palveluasuminen
- asunnon muutostyöt (esim. dialyysihoito, esteettömyys)
- asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet (kiinteästi asennettavat, esim. tukikahvat)

Määrärahasidonnaiset palvelut

- päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet
- sopeutumisvalmennus
- tuki ylimääräisiin erityisravintokustannuksiin
- tuki ylimääräisiin vaatekustannuksiin

Omaishoidontuki (määrärahasidonnainen)

- Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.
- Tuki muodostuu tarvittavista palveluista hoidettavalle sekä omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaista ja hoitotehtävää tukevista palveluista.
- Haetaan kotikunnasta, palkkio vuonna 2022 vähintään 423,61 euroa, hoidollisesti raskas siirtymävaihe 847,22 euroa.
- Tuen maksaminen perustuu kunnan kanssa tehtyyn omaishoitosopimukseen.

Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki

- Henkilöllä tai perheellä voi olla sellaisia erityisiä menoja, joita perustoimeentulotuki ei kata
- Täydentävä toimeentulotuki
 - ylimääräiset asumismenot
 - erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusmenot)
- Ehkäisevä toimeentulotuki
 - esim. lieventämään ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä johtuvia vaikeuksia
- Perustoimeentulotukea haettava aina ensin. Päätös perustoimeentulotuesta tarvitaan, vaikka haettaisiin ainoastaan täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

Muu taloudellinen tuki

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi

Julkinen terveydenhuolto - maksukatto

- 692 €/v (v. 2022)
- Palvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä (seurantakortti omalta terveystasemalta)
- Kun maksukatto on ylittynyt, maksukattoon sisältyvät palvelut ovat maksuttomia kyseisen kalenterivuoden loppuun → poikkeus: lyhytaikainen laitoshoido, hoitopäivämaksu alenee 49,60 eurosta 22,80 euroon
- Todistuksen myöntää se terveydenhuollon yksikkö, jonka käynnin tai hoitajakson aikana maksukatto on täyttynyt.
- Maksukattoon luetaan mm.
 - poliklinikkamaksut, päiväkirurgian maksut, sarjahoidon maksut, lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksut, terveyskeskuksen vuosimaksu ja käyntimaksut, terapiosta perittävät maksut, yö- ja päivähoidon maksut, kuntoutushoidon maksut, suun terveydenhuollon tutkimus- ja hoitomaksut, toimeentulotuesta maksetut maksut

Invalidivähennys verotuksessa

- Vamman tai sairauden haitta-aste oltava vähintään 30 %
 - Täysi työkyvyttömyyseläke: haitta-aste 100 %
 - Osatyökyvyttömyyseläke: haitta-aste 50 %
 - Veroilmoitukseen tulee liittää lääkärintodistus (ellei kysymyksessä työkyvyttömyyseläke)
 - Valtionverotuksessa vähennyksen saa myös eläketulosta
 - Kunnallisverotuksessa vähennyksen saa ansiotulosta
 - Voi hakea takautuvasti kolmen vuoden ajalta
 - **Huom! Invalidivähennys poistumassa vuoden 2023 alusta**
- Invalidivähennyksestä säästävät varat kohdennetaan vammaispalveluiden kehittämiseen

Tarkistuslista

- Kelan etuudet
- Kunnan tuet ja palvelut
- Traficom (Liikenne- ja viestintävirasto)
- Verotoimisto

Tietoa

www.kansalaisneuvonta.fi

www.sosiaaliturvaopas.fi

www.suomi.fi

www.takuusaatio.fi

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7 A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi

Lopuksi

Paljon tukimuotoja ja palveluita, asiantuntijat apuna:

- **Sosiaalityöntekijät**
- Hoitajat
- Lääkärit
- Potilasasiamies ja sosiaaliasiamies
- Kelan asiakasneuvojat, työkykyneuvojat
- Munuais- ja maksaliiton työntekijät
- Kriisiapu
- Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta

Munuais- ja maksaliitto
NJUR- OCH LEVERFÖRBUNDET

Maria Ruuskanen
edunvalvonnan ja sosiaaliturvan asiantuntija
puh. 040 8363 480
maria.ruuskanen@muma.fi

muma.fi/sosiaaliturva

Kiitos!

Munuais- ja maksaliitto ry

Ratamestarinkatu 7A, 7. krs, 00520 Helsinki | 050 3415 966 | www.muma.fi